

Vergaderjaar 2017–2018

32 013

Toekomst financiële sector

Nr. 189

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 april 2018

Tijdens het plenaire Kamerdebat over de verhoging van de beloning van de bestuursvoorzitter van ING d.d. 4 april 2018 (Handelingen II 2017/18, nr. 69, debat over verhoging beloning bestuursvoorzitter ING) heeft de heer Nijboer een motie ingediend (Kamerstukken 32 013 en 30 111, nr. 173). Deze motie verzoekt het kabinet om de optie van het behouden van een gouden aandeel om inspraak te houden op het beloningsbeleid van financiële instellingen te onderzoeken en de Kamer hierover te informeren. Tijdens het debat heb ik aangegeven dat het idee van een gouden aandeel in 2013 is onderzocht.¹ Ik ben nagaan of hetgeen door mijn voorganger besproken en geconcludeerd is, ook geldt voor het specifieke voorstel in deze motie. Daarnaast heb ik om tijd gevraagd om hier op terug te komen, maar aangezien een juridische analyse hierover op korte termijn mogelijk was stuur ik hierbij mijn reactie.

De conclusie in 2013 was dat het introduceren van een gouden aandeel ter bescherming van ABN AMRO strijdig is met het Europees recht. Mijn voorganger gaf aan dat uit de jurisprudentie volgt dat maatregelen met behulp waarvan een lidstaat tracht greep te houden op een onderneming nadat deze (gedeeltelijk) is geprivatiseerd, behoudens een rechtvaardiging op grond van een dwingende reden van algemeen belang, in strijd zijn met het vrij verkeer van kapitaal en de vrijheid van vestiging.

Een gouden aandeel vestigen en behouden om invloed uit te oefenen op het beloningsbeleid is, net zoals een gouden aandeel ter bescherming van ABN AMRO, juridisch niet houdbaar.² Een gouden aandeel verschaft de staat een verdergaande zeggenschap in de onderneming, ten koste van de overige aandeelhouders, dan op basis van de omvang van het econo-

¹ Kamerbrief toekomstplannen ABN AMRO, ASR en SNS REAAL d.d. 23 augustus 2013, Kamerstuk 32 013, nr. 36; Beantwoording van uw vragen in het schriftelijk overleg naar aanleiding van de brief d.d. 23 augustus 2013 over de toekomstplannen voor ABN Amro, ASR en SNS Reaal d.d. 25 november 2013, Kamerstuk 32 013, nr. 40

² De staat heeft momenteel geen gouden aandeel in een financiële deelneming.

misch belang van de staat gerechtvaardigd is. Verder belemmert een gouden aandeel, zoals in de eerder genoemde jurisprudentie is aangehaald, het vrije kapitaalverkeer, omdat de mogelijkheid bestaat dat investeerders uit andere lidstaten worden ontmoedigd om te investeren in de desbetreffende financiële instelling. Hiervoor is niet relevant of het kapitaalverkeer daadwerkelijk wordt beperkt; er is reeds sprake van een verboden beperking als dit theoretisch het geval zou kunnen zijn.³

Het belemmeren van het vrije verkeer van kapitaal is enkel gerechtvaardigd als er sprake is van een dwingende reden van algemeen belang. Het invloed houden op het beloningsbeleid is hiervoor geen rechtvaardiging. Deze beperking van het vrij verkeer van kapitaal wordt restrictief uitgelegd. Zelfs als wordt betoogd dat het beloningsbeleid bijvoorbeeld het doel dient de stabiliteit van Nederlandse financiële stelsel te waarborgen, wat op zich een dwingende reden van algemeen belang zou kunnen zijn, dan voldoet een gouden aandeel als bedoeld in de motie niet aan de vereisten van het evenredigheidsbeginsel. Het is namelijk niet noodzakelijk om voor de stabiliteit van het Nederlandse financiële stelsel een gouden aandeel te houden, omdat dit ook door wet- en regelgeving kan worden gerealiseerd.

Hoewel ik de zorg van de heer Nijboer over de (voorgestelde) opvallende en zeer forse beloningsstijging bij enkele financiële instellingen deel, is een dergelijk gouden aandeel op grond van Europees recht niet mogelijk. Derhalve ontraad ik de motie.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

³ Wenk bij HvJ EU 10 november 2011, RO 2012/7 (*Commissie/Portugal*).